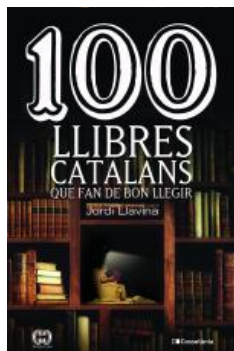

100 pecats lectors al nostre abast

Llavina, Jordi. *100 llibres catalans que fan de bon llegir*. Valls: Cossetània, 2022. 239 p. (De cent en cent; 71). ISBN 978-84-1356-157-8. 15,90 €.

Jordi Llavina és un dels escriptors més inquiets de les nostres lletres, ha treballat tots els gèneres literaris: narrativa, poesia i assaig. Conrea la crítica literària. A més, ha obtingut premis importants que reforcen públicament la qualitat, el reconeixement i la influència de l'autor a les nostres lletres.

A *100 llibres catalans que fan de bon llegir* ens trobem el Jordi Llavina crític. Un llibre que és una invitació a un lector habitual, espigolador de lectures més aviat sorprenents i, en alguns casos, poc bregades a la tradició de la literatura catalana. Llavina adverteix al pròleg que no es tracta de formular un cànon de llibres imprescindibles ni tampoc no es pretén exposar les seves particulars filies. És a dir: hi ha un pacte entre el Llavina crític literari i el Llavina lector apassionat. La proposta en aquests termes és clara i el lector es troba amb una oferta honesta a partir d'aquests paràmetres. Entre les advertències (Llavina coneix molt bé el món literari i sap que l'estricta mirada filològica pot tenir la temptació de crucificar-lo), l'autor mateix exposa: «Vaig acabant: jo no soc un home de l'acadèmia. Això vol dir que tot el que defenso ho faig en qualitat de lector apassionat, no pas d'expert en res». I encara, més endavant: «L'objectiu d'aquest llibre és divulgatiu. Tinc l'ambició de presentar-lo com una declarada invitació a llegir i a conèixer les obres glossades. I la pretensió que sigui sempre de lectura agradable».

La proposta lectora de Jordi Llavina té una organització cronològica des dels orígens, i va del *Romanç d'Evast e Blanquerna* de Ramon Llull (Barcino, 2016), que representa el començament de la tradició literària catalana, a *Això no és Amèrica* de Jordi Puntí (Empúries, 2017), llibre plenament contemporani. Les lectures de Llavina són àgils i porten a suscitar les ganes lectores. Llavina cerca l'espurna personal que inciti la curiositat lectora.

Quan proposa *Terra baixa* (Barcanova, 2021) interroga: «¿Què ho fa, però, que la producció guimeriana, més d'un segle després, ens continuï impressionant? Potser perquè els seus drames adopten una forma, són animats per uns personatges, evocuen unes *tonalitats morals*, que qualsevol persona, culta o no tant, pot continuar reconeixent com a perfectament vàlids al cap del temps». També fa emergir obres que han passat sense reconeixement lector i que Llavina creu interessant reivindicar, com el llibre *Vida interior d'un escriptor* de Joan Puig i Ferrater (Edicions 62, 2015), de qui després d'explicar els possibles motius de la seva mala recepció lectora, comenta: «Sigui com vulgui, aquesta *Vida interior d'un escriptor* ens forneix un dels millors exemples de la literatura metaliterària –demano disculpes pel reneç– que s'han produït mai dins dels límits d'aquesta petita pàtria de la llengua catalana». El to de Llavina no és el de l'estudiós a l'ús, Llavina ofereix les lectures des d'un llenguatge col·loquial no exempt d'ironia, una picada d'ull lectora que el fa proper.

En les cent lectures trobarem molta poesia: Espriu, Riba, Pere Quart, Foix, Agelet Garriga, Salvà, Ferrater, Estellés, Palau i Fabre, Vergés, Parcerisas, Susanna, Gorga... Cadascú amb els mèrits corresponents. Però qui s'emporta l'oli d'una centralitat poètica és, sens dubte, Josep Carner, el número 44 de les ressenyes lectores de Llavina, on l'admiració hi fa estada: «A l'autor de *La paraula en el vent* no li calia recórrer gaire a llicències poètiques: és tan bo que allò que escriu se sol sostenir sempre en la bellesa i en la veritat, sense llicències de cap tipus que justifiquin res». També Vinyoli, que defensa amb contundència: «[...] Desconfieu de tots aquells exegetes que pretenen destriar la seva poesia en dos grans corrents (i, tot seguit, segons la corda, s'agafen a un o a l'altre): el del cant i el de la paraula comuna. Mentida podrida!»

També en el plànol de la prosa, amb l'indiscutible Josep Pla, Josep Maria de Sagarra, o concretament a *La Plaça del Diamant* de Mercè Rodoreda (Club Editor, 2016). L'observació lectora li fa trobar noves lectures de situacions i personatges de la novel·la. Llavina escriu: «He rellegit diverses vegades la novel·la, i, en cada nova lectura, hi trobo coses noves. Per exemple, aquest quart o cinquè cop que hi passava m'he adonat de la importància que hi pren el personatge de Mateu, un dels dos amics de l'ànima d'en Quimet».

En els retrats de Josep Maria Castellet a *Els escenaris de la memòria* (Edicions 62, 2009) deixa també la seva mirada crítica: «de tots i cada un d'ells, l'autor ens en dona algun aspecte nou, imprevisible, memorable. I ho fa amb una prosa neta i eficaç (ben diferent de la tan treballada del seu col·lega Molas)». Autors joves com Alba Dedeu amb el llibre de contes *L'estiu no s'acaba mai* (Proa, 2012) destaca agudament Llavina: «Aquest és un dels llibres de narrativa que més impressió m'ha fet en aquests darrers anys d'activitat editorial al país. D'una

banda per la pulcritud de la prosa d'Alba de Dedeu. De l'altra, perquè les seves històries tenen un punt de misteri que em fascina. No diuen mai més del compte, més aviat al contrari. Sovint sembla que callin allò que com a lectors, estem esperant que revelin».

Llavina fa de *100 llibres catalans que fan de bon llegir* un llibre que aconseguix el que pretén des del començament, atrapar el lector per la passió lectora, unes lectures que, però, van inevitablement a una certa direcció, la del gust personal de Jordi Llavina, que no és un gust qualsevol. Només així es pot transmetre l'entusiasme lector i l'objectiu del llibre i del seu autor s'acompleix amb escriure.

[Jordi Valls](#)